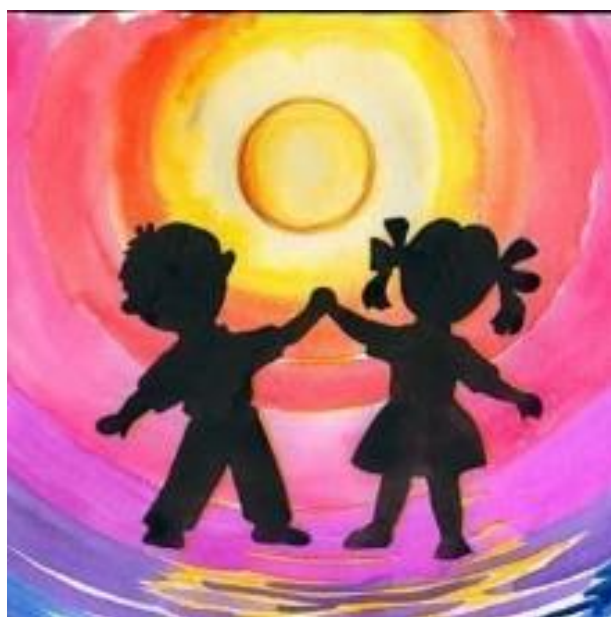

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МАРАЗЛІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНANOЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ до 2025 року «ТРИ КРОКИ ДО НОВИХ ГОРИЗОНТІВ»

Проект для обговорення в громаді

<http://marazliivska.gromada.org.ua>

2016 р.

Зміст

ВСТУП.....	4
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ	7
ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ МАРАЗЛІЇВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	8
SWOT-АНАЛІЗ МАРАЗЛІЇВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	30
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАРАЗЛІЇВСЬКОЇ ГРОМАДИ	33
ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ	48
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Восени 2015 року на території Білгород-Дністровського району Одеської області шляхом об'єднання Маразліївської, Широківської та Марьянівської сільських рад утворилася Маразліївська об'єднана територіальна громада (далі – Громада). Одна з восьми перших об'єднаних громад Одеської області.

На теперішній час перед мешканцями громади постало питання «Об'єдналися, а що робити далі? Як розвиватися? Яка в нас перспектива?».

Стало очевидною потреба формування стратегії розвитку громади, яка б з'єднала території колишніх сільських рад не тільки у вигляді нового адміністративно-територіального утворення, а сприяла усвідомленню людей жити однією великою родиною.

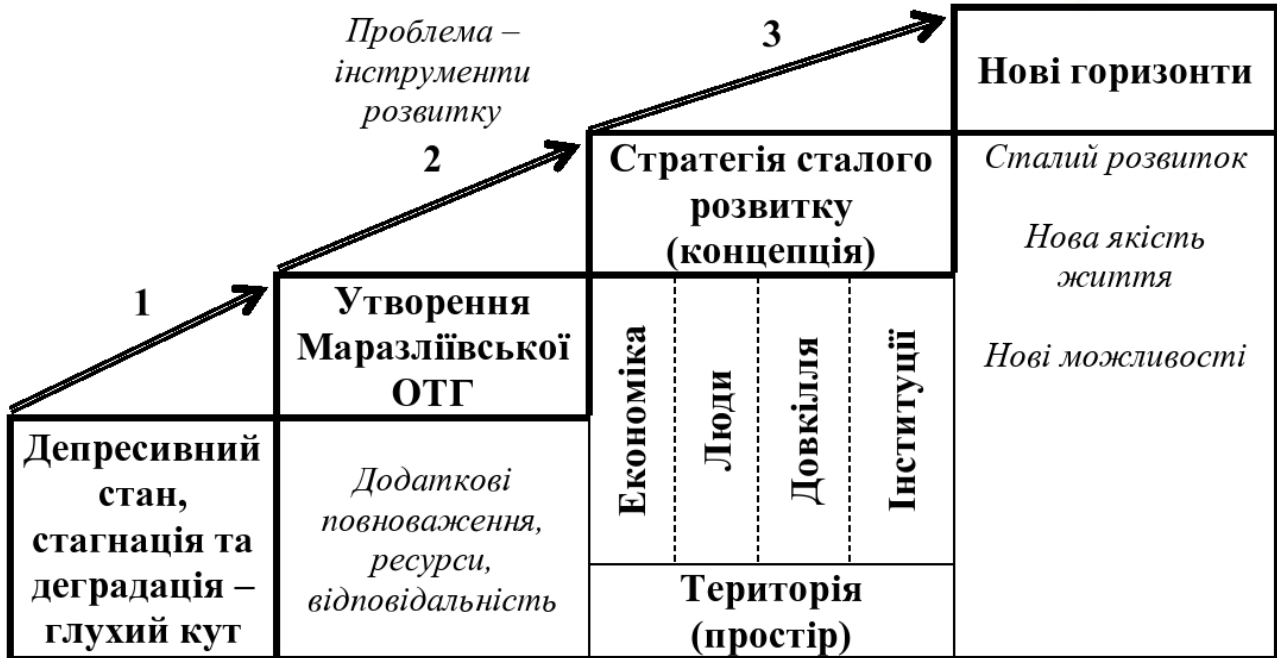
Тобто необхідно розробити документ, який розглядає процес стратегічного управління розвитку територією об'єднаної громади в єдності всіх населених пунктів. Це повинно подолати відчуття «кинутих» населених пунктів, які мають спільні проблеми, потреби, і унікальні потенційні можливості.

Логіка та сенс утворення об'єднаної територіальної громади – пройти шлях до реально спроможної (самодостатньої) громади з новою якістю життя, новими можливостями на принципах сталого розвитку.

ТРИ КРОКИ ДО НОВИХ ГОРИЗОНТІВ – ДО РЕАЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДИ

ТРИ КРОКИ ДО НОВИХ ГОРИЗОНТІВ

*Стратегія –
пріоритети, цілі,
орієнтири,
інструменти та
проекти розвитку*

Стратегія сталого розвитку – є одним з провідних, сучасних та дієвих інструментів розвитку території, розроблення та реалізація якого має забезпечити нові можливості для громади, активне застосування широкого діапазону інструментів розвитку територій у взаємодії усіх зацікавлених сторін на принципах соціального діалогу. Період, на який доцільним є стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади, визначений на 5-10 років – орієнтовно до 2025 року.

Сталий розвиток у стратегічному плануванні є сучасною концепцією розвитку соціально-економічних територіальних систем різного масштабу, яка передбачає взаємодію та взаємозв'язок трьох ключових компонентів/чинників: економіки, довкілля та соціальної сфери (людський чинник). Взаємозв'язок компонентів проявляється у комплексному, одночасному врахуванні усіх чинників і недопущенні ігнорування кожного при плануванні розвитку об'єкта - громади.

Для об'єднаної територіальної громади з метою забезпечення управлінської компоненти передбачена четверта - інституційна компонента, якість якої впливає на характер і зміст планування, врахування інтересів усіх суспільних груп.

Соціальний діалог – є механізмом взаємовідносин між різними суспільними групами, інституціями, узгодження їх позицій для підвищення рівня соціальних стандартів та економічних показників для досягнення спільної мети - сталого розвитку громади. Головним чинником – основою, що об'єднує компоненти є територія (простір), де відбуваються процеси, щодо яких спрямовані зусилля зацікавлених сторін.

Методологія та опис процесу роботи

Розпорядженням Маразліївського сільського голови була створена робоча група з розробки Стратегії розвитку Маразліївської об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ), до складу якої увійшли. Також для допомоги були залучені експерти Офісу реформ з питань децентралізації Одеської області, представники ГО «Комітет виборців України» тощо.

Проект Стратегії був розроблений та обговорений на засіданнях Робочої групи. Загалом процес від початку розробки Стратегії до її затвердження тривав з липня до вересня 2016 року.

Початок робіт з підготовки Стратегії розпочато ... липня 2016 року шляхом проведення підготовчого заходу у вигляді зустрічей, активом громади. Це засідання дало старт для аналітичної роботи з розробки Стратегії - збору інформації від місцевих органів влади про наявний потенціал території та найбільш важливі проблеми території.

Першоосною роботи стала активізація мешканців з метою включення в роботу по підготовці Стратегії. Для цього були проведені дискусії та консультації з представниками бізнесу, влади, громадських організацій для:

- виявлення активу громади здатного помічати проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення (працювати над майбутнім громади);
- формування переліку проблем громади ;
- формування в майбутньому пріоритетів, як частини Стратегії.

В процесі підготовки проектних ідей взяли активну участь представники влади, бізнесу та громадські активісти.

Друге засідання було присвячено ознайомленню з ходом робіт і описом процесу стратегічного планування, обговорено SWOT-аналізу Маразліївської ОТГ. Далі учасниками було визначено стратегічні пріоритети розвитку громади, стратегічні та операційні цілі Стратегії..

Під час **третього засідання** за участю представників громадськості, яке відбулося у вересні , були проведені:

- презентація і обговорення попередніх напрацювань робочої групи та залучених експертів;
- доопрацювання операційних цілей-проектних ідей;
- пріоритетизація проектів з розвитку Громади.

Узгоджено стратегічні і операційні цілі по кожному з пріоритетних напрямів. Підготовлена у попередній редакції версія Стратегії.

Проект Стратегії винесений на громадське обговорення для подальшого врахування думки мешканців громади та затвердження на сесії Маразліївської сільської ради.

Передбачається, що на підставі визначених цілей та пріоритетів мешканці громади сформулюють перелік проектів для реалізації у наступних роках.

Діагностика сучасного стану території Маразліївської об'єднаної територіальної громади

Порівняння характеристик з громадами-конкурентами

З метою порівняння була взята сусідня у даному субрегіоні (Бессарабія) об'єднана громада подібна Маразліївській за типологією – Тузлівська Татарбунарського району.

Показники	об'єднані громади, що порівнюються	
	Маразліївська (проект)	сусідня – Тузлівська (проект)
Статус	Сільська	Сільська
Кількість громад, що об'єдналися	4	2
Кількість населених пунктів	9	7
Територія, км ² / га	296/ 29597	101/ 10100
Населення, осіб	7077	2601
Наявність природоохоронних територій (об'єкти природо-заповідного фонду)	-	Ділянки та акваторії лиманів, що входять до Національного природного парку «Тузлівські лимани»
Якась одна сильна сторона, що надає перевагу у розвитку	Перехрестя у с. Монаші на транзитній магістралі (автошляхи М15, Р70), річка Алкалія,	Вихід до моря та лиманів, курортна територія – Лебедівка, риболовля, рекреаційний та оздоровчий потенціал

Географічне розташування громади та характеристика оточення. Маразліївська об'єднана територіальна громада розташована у задністровській частині Одеської області у субрегіоні Бессарабія у Білгород-Дністровському районі.

Територія Маразліївської громади є нерозривною, її межі визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад що об'єдналися (сіл: Маразліївка, Олексіївка, Зелене, Полянка, Романівка, Великомар'янівка, Долинівка, Широке у майбутньому перспективним планом передбачене входження до громади Монашівської сільської ради з населеним пунктом с. Монаші).

Територія громади межує з громадами Білгород-Дністровського, Татарбунарського та Саратовського районів Одеської області:

➤ **На півночі**

- 1) Монашівською сільською радою;
- 2) Андріївською сільською радою;
- 3) Миколаївка–Новоросійською сільською радою Саратовського району;

➤ **На півдні**

- 4) Базар'янівською сільською радою Татарбунарського району;
- 5) Миколаївською сільською радою;
- 6) Тузлівською сільською об'єднаною територіальною громадою Татарбунарського району;

➤ **На сході**

- 7) Випасненською сільською радою;
- 8) Бритівською сільською радою;
- 9) Адамівською сільською радою;

➤ **На заході**

- 10) Кулевчанською сільською радою Саратовського району,
- 11) Сергіївською сільською радою Саратовського району;
- 12) Дивізійською сільською радою Татарбунарського району.

Характеристика оточення. Громаду оточують або знаходяться на незначній відстані більш потужні громади та конкурентоспроможні за своїм потенціалом і характеристиками території:

- місто обласного значення Білгород-Дністровський;
- Шабська сільська рада (промислово розвинена, наявність виходу до лиману),
- курортні території Білгород-Дністровської міської ради (смт Затока, смт Сергіївка) та Білгород-Дністровського району (с. Приморське, с. Миколаївка),
- прикордонні території: с. Маяки Біляївського району (у т.ч. аграрна та р. Дністер), с. Убодне (у т.ч. аграрна, р. Дністер, Національний природний парк «Нижньодністровський»), с. Старокозаче (у т.ч. промислово розвинена і аграрна),
- курортні території Татарбунарського району (с. Тузли з курортом Лебедівка та Національний природний парк «Тузлівські лимани»),
- Кулевчанська сільська рада (аграрна, залізничний вузол, релігійний центр),

Стратегічне завдання Маразліївської об'єднаної територіальної громади запропонувати свої унікальні можливості та умови для посилення своєї конкурентоспроможності та розкриття потенціалу, деякі з яких треба сформулювати та розвинути.

Земельні ресурси, природні умови та ресурси території.

Територія громади має рівнинний рельєф. У тектонічному відношенні територія належить до Придобружинського прогину, з точки зору рельєфу територія розташована в межах Причорноморської низовини. Адміністративний центр громади - с. Маразліївка розташована на висоті 37 метрів над рівнем моря.

У громаді поширені два типи ландшафтів – переважаючий – середньостеповий рівнинний, у долині річки Алкалія – заплавної. Особливістю є відсутність на території будь-яких природоохоронних територій або об'єктів природо-заповідного фонду, які можуть виступати чинником залучення туристів та інших категорій відвідувачів. Також обмежуючим чинником є слабкий біологічний потенціал території.

Серед усіх категорій земель Маразліївської об'єднаної територіальної громади найважливіше економічне значення мають землі сільськогосподарського призначення, які складають 70%. Ґрунти – чорноземні звичайні північностепові та південностепові, за якісними характеристиками (родючість) віднесені до добрих. Основна частина цих земель зайнята сільськогосподарськими угіддями (рілля), де вирощуються зернові культури та олійні. Другою категорією земель є землі населених пунктів, які є базою для житлового та комерційного будівництва, розвитку інфраструктури та комунального господарства, сфери обслуговування для жителів Маразліївської громади. Характерним є низька питома вага багаторічних насаджень.

Основними природними ресурсами, окрім земельних, є поверхневі та підземні води, придатні для використання в сільському господарстві. Поверхневі води формують гідрографічну сітку, яка складається з р. Алкалія та її долини і ставка у с. Монаші, який розташований у долині річки. Водні ресурси виступають джерелом сільськогосподарського та побутового водопостачання, а тому відіграють вирішальну роль у розвитку сільського господарства та у життєдіяльності населення. Уздовж русла річки розташовані такі населені пункти громади: села Монаші, Зелене, Олексіївка, Маразліївка, Полянка, Великомар'янівка, Широке. У нижній течії на півдні території громади біля села Широке річка Алкалія впадає у озеро Солене, яке сполучається з лиманом Бурнас, який входить до Національного природного парку «Тузлівські лимани» (Татарбунарський район). Потенційно річка та ставок є місцями для спортивного рибальства та полювання на дичину, відпочинку.

Довідково: загальна довжина річки Алкалія становить 67 км, з них до 35 км у межах Маразліївської громади, витoki починаються на території Республіки Молдова, площа водозбірного басейну 653 км². Похил річки 1,7 м/км на південь. Долина широка, розчленована ярами та балками, є стариці. Річище помірно звивисте, завширшки 6—8 м, розчищене і випрямлене протягом 30 км. Влітку подекуди міліє та висихає. Споруджено кілька ставків. Використання річки господарсько-побутове, на зрошення.

Рис. 1. Річка Алкалія біля с. Маразліївка (стара фотографія)

Кліматичні умови. Тривалість безморозного періоду коливається до 250 днів, вегетаційний період сільгоспкультур – відповідно від 215 до 297 днів. Район дуже посушливий. Часто трапляються посухи, що супроводжуються суховіями і пиловими бурями, які завдають значної шкоди сільському господарству.

Серед загроз природного характеру слід виділити зміну клімату та пов'язану з цим аридизацію території – збільшення посушливості, дефіцит води, особливо влітку. Серед заходів попередження, окрім агротехнічних та інженерно-технічних, слід віднести збільшення частки багаторічних насаджень, адаптованих (акліматизованих) до умов дефіциту вологи.

Таблиця 1

Адміністративно-територіальний склад громади

Населені пункти	Кількість населення		Площа н.п.		Кількість дворів
	осіб	%	га	%	
1. Маразліївка	1690	24,0	361,63	18,4	560
2. Олексіївка	1782	25,3	259,83	13,2	559
3. Зелене	54	0,8	71,59	3,6	29
4. Полянка	34	0,5	98,56	5,0	20
5. Романівка	24	0,3	106,87	5,4	24
6. Великомар'янівка	700	10,0	180,98	9,2	299
7. Долинівка	680	9,7	253,72	12,9	217
8. Широке	1230	17,5	439	22,3	633
9. Монаші	837	11,9	193	9,8	350
Всього	7031	100	1965,18	100	

Питома вага площі населених пунктів у загальній площі громади становить 6,6%, відповідно площа земель за межами населених пунктів – 93,4%, з яких абсолютну більшість становлять землі сільськогосподарського призначення, зокрема рілля.

Населення і трудові ресурси. Загальна чисельність населення Маразліївської об'єднаної громади у 2015 році становила 7156 осіб (див. табл. 1). У період з 2010 по 2015 роки населення громади зменшилося на 2,3% або на 169 осіб (див. рис 1). Зменшення населення в основному спостерігалось у найменших населених пунктах громади. Загалом динаміку населення протягом 2010 – 2015 років можна охарактеризувати як відносно стабільну. У найбільших населених пунктах в окремі роки навіть спостерігалось незначне зростання, наприклад, у с. Широке.

Зменшення населення відбувалося як за рахунок природного скорочення (переважання кількості померлих над народженими), так і за рахунок виїзду (еміграції) за межі громади. У 2015 році природне скорочення населення переважало еміграцію у 2 рази.

Населення у працездатному віці (основний контингент трудових ресурсів) становить 2/3 від загальної кількості населення. В цілому населення у післяпрацездатному віці переважає населення молодше від працездатного віку.

Громада забезпечена трудовими ресурсами. Рівень освіченості трудових ресурсів громади є достатнім для забезпечення її розвитку в цілому та задоволення попиту окремих галузей господарства та соціальної сфери.

Таблиця 2

Чисельність населення, осіб

Населе ні пункти	201 0	201 1	201 1 до 201 0, %	201 2	201 2 до 201 1, %	201 3	2013 до 2012 , %	201 4	201 4 до 201 3, %	201 5	201 5 до 201 4, %	2015 до 2010 , %
Маразлії вка	169 4	169 1	99,8	169 3	100, 1	169 4	100, 1	169 5	100, 1	169 0	99,7	99,8
Олексіїв ка	181 9	180 9	99,5	180 0	99,5	180 0	100, 0	179 1	99,5	178 8	99,8	98,3
Полянка	42	39	92,9	39	100, 0	37	94,9	35	94,6	35	100, 0	83,3
Романів ка	22	20	90,9	18	90,0	17	94,4	17	100, 0	15	88,2	68,2
Зелене	45	42	93,3	40	95,2	37	92,5	34	91,9	34	100, 0	75,6
Велико- мар'янів ка	780	718	92,1	715	99,6	713	99,7	712	99,9	710	99,7	91,0
Долинівк а	698	697	99,9	691	99,1	686	99,3	685	99,9	682	99,6	97,7
Широке	123 9	123 2	99,4	123 3	100, 1	123 3	100, 0	123 7	100, 3	123 9	100, 2	100, 0
Монаші	986	979	99,3	982	100, 3	971	98,9	961	99,0	963	100, 2	97,7
Всього	732 5	722 7	98,7	721 1	99,8	718 8	99,7	716 7	99,7	715 6	99,8	97,7

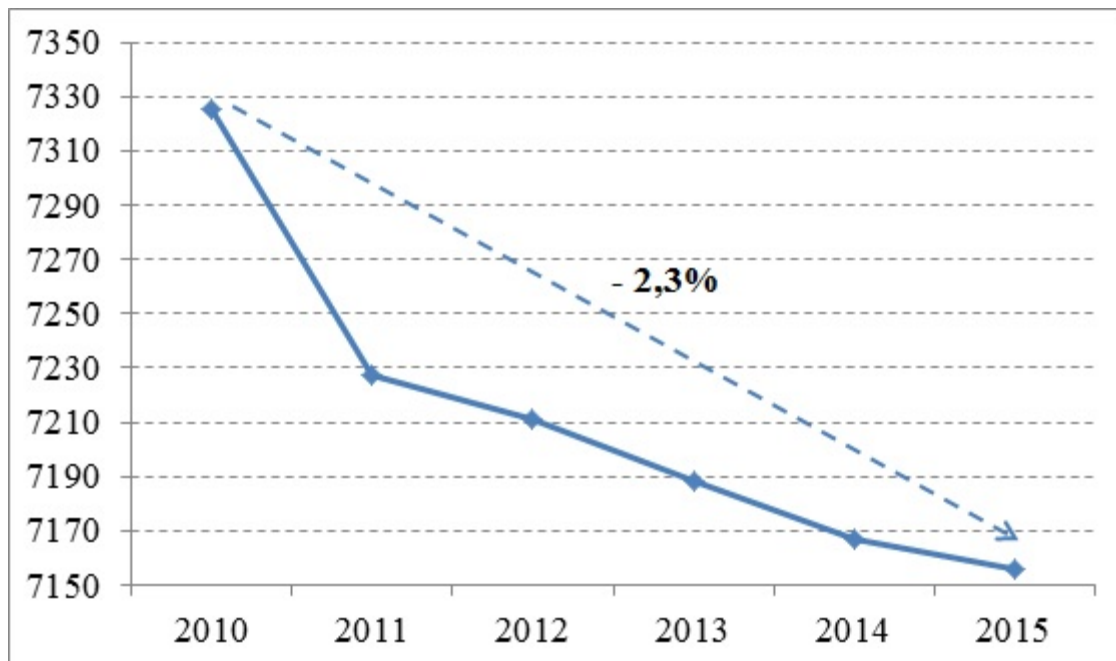

Рис. 2. Динаміка загальної кількості населення Маразліївської ОТГ у 2010 – 2015 роках

Таблиця 3

Природний та міграційний рух населення, осіб
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Народжені	68	81	78	64	63	60
Померлі	74	87	79	70	65	78
Природний приріст	-6	-6	-1	-6	-2	-18
Прибулі	65	66	51	61	56	61
Вибулі	47	85	76	69	70	70
Сальдо міграції	18	-19	-25	-8	-14	-9
Загальне збільшення (зменшення)	12	-25	-26	-14	-16	-27

Таблиця 4

Розподіл населення за віком, осіб
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Населення у віці:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
молодшому за працездатний	120	117	114	121	115	116
працездатному	4741	4704	4681	4627	4631	4636
старшому за працездатний	1420	1435	1443	1447	1449	1445
діти дошкільного віку	171	175	175	197	205	200
діти шкільного віку	727	723	715	722	698	680

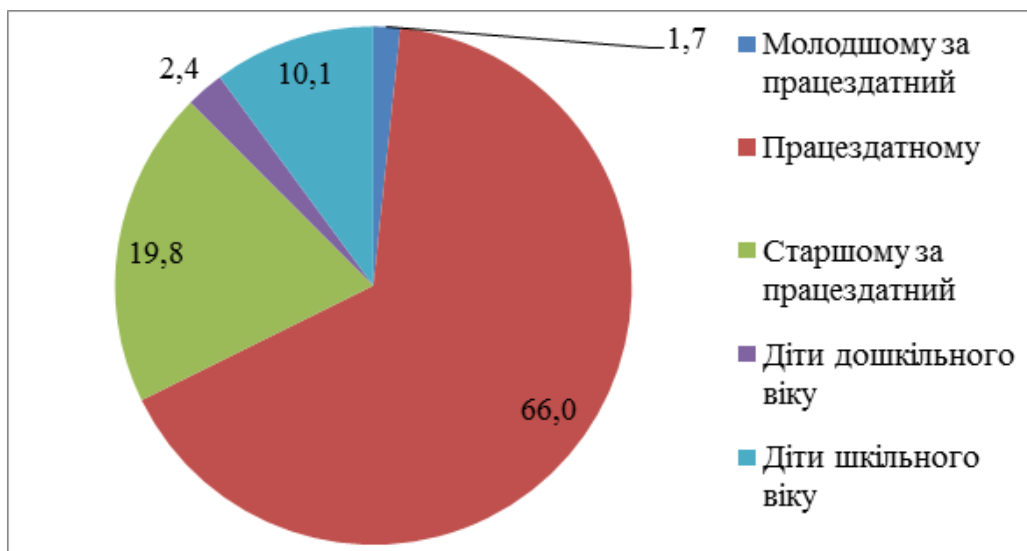

Рис.3. Віковий склад населення у 2010 році, у %

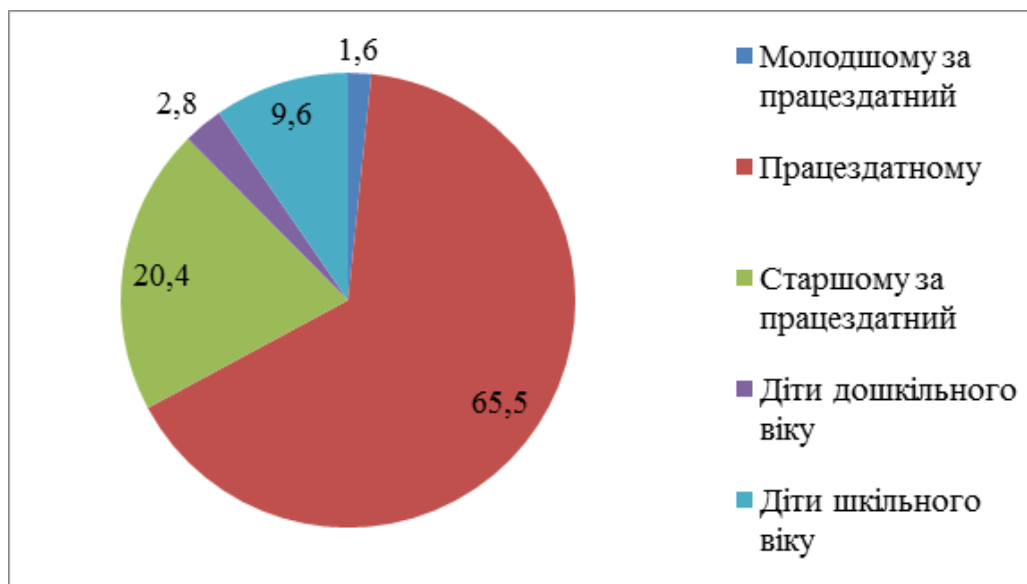

Рис. 4. Віковий склад населення у 2015 році, у %

Таблиця 5
Розподіл населення за віком у населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ станом на 2014 рік, осіб

Показники	Маразліївка	Олександрівка	Полянка	Романівка	Зелене	Великомарянівка	Долинівка	Широкі	Монаші (проект)

Населення у віці: (всього)	1695	1791	35	17	34	712	685	1237	892
молодшому за працездатний	28	30	-	-	-	9	8	26	14
працездатному	1128	1187	18	4	17	466	460	785	566
старшому за працездатний	322	341	11	13	11	135	130	265	221
діти дошкільного віку	65	58	-	-	-	21	20	25	16
діти шкільного віку	152	175	6	-	6	81	67	136	75

Таблиця 6

Рівні освіти серед населення у віці понад 18 років
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Показники (на 2014 рік)	Кількість, осіб	% до загальної кількості населення
Професійно-технічна	1890	26,6
Базова вища	1610	22,6
Повна вища	618	8,7
Інше	1962	27,6

Загалом зайнятих нараховувалося 2742 осіб. Основна маса зайнята у сільському господарстві 2354 або 85,8%. У промисловості, транспорті та зв'язку в цілому зайнято цього 32 особи, у сфері управління 41, у соціальній сфері сумарно зайнято 218 осіб. З огляду на процеси об'єднання громад та децентралізації структура зайнятих прогнозовано зазнає змін. Водночас вона потребує удосконалення з огляду на необхідність створення додаткових робочих місць у різних секторах. Стратегічним завданням стане реалізація програм перекваліфікації окремих категорій та можливого залучення окремих спеціалістів поза межами громади.

Співвідношення зайнятого населення до працездатного у громаді становить 59,2%, що свідчить про високий показник незайнятого офіційно населення.

Таблиця 7

Зайнятність за видами діяльності

(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Галузі та види діяльності (на 2014 рік)	Показник

Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство	2354
Промисловість	11
Будівництво	-
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту	43
Готелі та ресторани	-
Транспорт і зв'язок	21
Фінансова діяльність	-
Операції з нерухомістю, здавання під найом та послуги юридичним особам	-
Державне управління	41
Освіта	180
Охорона здоров'я та соціальна допомога	38
Колективні, громадські та особисті послуги	12
Інші види діяльності	42
Загалом	2742
Працевдатне населення	4631

Середня зарплата у громаді є достатньо низькою і становила у 2015 році 1418 грн. У порівнянні з мінімальною зарплатою в Україні на кінець 2015 року вона була більшою лише на 2,9% . Водночас у порівнянні із зарплатою у середньому по області, то остання була більшою у 2,8 рази. Загалом середня зарплата за період 2010 – 2015 роки зросла на 42,7%. В той час як середня зарплата у регіоні за цей же період зросла на 90%, а мінімальна в Україні – на 56%. Таким чином динаміка середньої зарплати відстає як від регіональних показників, так і загальнодержавних навіть щодо мінімальної зарплати.

У галузевому відношенні найбільші зарплати у громаді спостерігалися у сфері освіти - 2500 грн., а найменші – у торгівлі та інших видах діяльності - 1218 грн., що була на рівні з мінімальною у країні у 2014 році .

Низькі зарплати та зарплати у конвертах, а також прихована зайнятість суттєво впливають на рівень податкової спроможності громади, а з цим на рівень бюджетної забезпеченості громади та її спроможність реалізовувати економічні, соціальні, інфраструктурні програми.

Таблиця 8

Середня заробітна плата, грн.
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Регіони	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Громада	994	1172	11304	1482	1318	1418
Регіон	2058	2394	2710	2960	3140	3910
Мінімальна зарплата в країні	884- 922	941- 1004	1073- 1134	1218/ 1147	1218	1378/ 1218

Таблиця 9

Середня заробітна плата за видами діяльності, грн.
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Галузі та види діяльності у 2014 році	Показник
Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство	1610
Промисловість	1500
Будівництво	-
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту	1218
Готелі та ресторани	-
Транспорт і зв'язок	2200
Фінансова діяльність	-
Операції з нерухомістю, здавання під найом та послуги юридичним особам	-
Державне управління	1700
Освіта	2500
Охорона здоров'я та соціальна допомога	1450
Колективні, громадські та особисті послуги	1560
Інші види діяльності	1218

Територія громади є багатою на об'єкти культурної спадщини та пам'ятники. Особливий інтерес становлять археологічні пам'ятки та місця, яких на території громади значна кількість. Вони можуть становити професійний інтерес для науковців та дослідників, та мати пізнавальний характер для туристів, молоді тощо. Особливу цінність являє архітектурна пам'ятка - Свято-Різдвяно-Богородична церква (1826 року), розташована у с. Широке. Всього на території громади зареєстровано 28 історичних, археологічних та архітектурних об'єктів культурної спадщини.

Економіка громади є моногалузевою та не диверсифікованою – основним сектором економіки є сільське господарство. Основою сільськогосподарського виробництва є суттєві за площею земельні ресурси. Саме тому основна кількість суб'єктів господарської діяльності зареєстрована у сфері сільського господарства. У промисловому виробництві основною галуззю є виноробство.

Оскільки мінерально-сировинна база та рекреаційно-оздоровчий потенціал є обмеженими інші, характерні для даних територій регіону, сфери не отримали свого розвитку. Водночас серед інших секторів економіки суттєве місце займає торгівля.

Загалом у Маразліївській громаді нараховується 83 суб'єкти господарської діяльності, з них 40 фізичних-осіб підприємців. Протягом 2010 – 2015 років ці показники є незмінними .

Інвестиційна діяльність у громаді, що характерно для такої типології територій, є недостатньо активною. Процес об'єднання має сприяти нарощуванню інвестиційної діяльності, зокрема у частині більш активного використання автотраси Одеса – Ізмаїл – Рені та визначення території громади як сполучної ланки між аграрними територіями Бессарабії та її приморськими рекреаційними територіями. На ці цілі має зосередиться

значна частина проектів розвитку громади, у т.ч. спрямування інвестицій, а також увага підприємців.

Таблиця 10

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Усі суб'єкти ЄДРПОУ:	83	83	83	83	83	83
Фізичні особи-підприємці	40	40	40	40	40	40

Таблиця 11

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за видами діяльності (сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Галузі та види діяльності	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	64	64	64	64	64	64
Рибне господарство						
Промисловість, у т.ч.:	3	3	3	3	3	3
Виробництво виноматеріалів	1	1	1	1	1	1
Виробництво комбікормів	1	1	1	1	1	1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	1	1	1	1	1	1
Будівництво						
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	27	27	27	27	27	27
Готелі та ресторани						
Транспорт і зв'язок	4	4	4	4	4	4
Фінансова діяльність						
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам						
Освіта	11	9	9	9	9	9
Охорона здоров'я та соціальна допомога	9	9	9	9	9	9
Колективні, громадські та особисті послуги	2	2	2	2	2	2
Інші види економічної діяльності						

Основні сектори економіки, у тому числі промисловість, пов'язані з сільським господарством.

Останні три роки обсяги виробництва продукції у основних галузях є незмінними. Загалом з 2010 року по 2015 рік як сільське господарство, так і виноробство демонструють позитивні показники роботи. Приріст продукції у сільському господарстві у 2015 році у порівнянні з 2010 р. становив 55%, а у виробництві виноматеріалів – 50%.

Основні роботодавці на території громади представлені підприємствами сільського господарства. У найбільших з них чисельність

працівників становить декілька десятків осіб. Одними з найбільш потужних є - СФГ «Колос» (70 працівників), СК «Прогрес» (65 працівників) та ВАТ «Октябрьський» (50 працівників). Останній належить до виноробної галузі.

Інвестиційна діяльність у громаді, що характерно для такого типу територій, є недостатньо активною. Основні перспективи розвитку інвестиційної складової економіки громади пов'язані з наявністю вільних земельних ділянок, зокрема несільськогосподарського призначення (див. табл. 5). У наявності три перспективних земельні ділянки у селах Монаші, Олексіївка, Маразліївка сумарною площею 13 гектарів. Інструментом забезпечення їх використання виступає містобудівна документація місцевого рівня (генеральні плани, плани зонування територій та/або детальні плани територій).

Враховуючи специфіку і особливості сучасної економіки Маразліївської громади, перед нею стоїть завдання диверсифікації галузевого складу економіки та структури зайнятості для забезпечення відповідної податкової та бюджетної спроможності.

Таблиця 12

Найбільші роботодавці

Підприємство, організація, установа	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників у 2015р.
СФГ «Колос»	Вирощування сільгосппродукції	70
СФГ «Мрія»	Вирощування сільгосппродукції	40
ВАТ «Октябрьський»	Вирощування винограду та виробництво виноматеріалів	50
СК «Прогрес»	Вирощування сільгосппродукції	65
СФГ «Основа»	Вирощування сільгосппродукції	38
ПП агрофірма «Ніва»	Вирощування сільгосппродукції	22
СК «Долинівський»	Вирощування сільгосппродукції	25
СФГ «Лука»	Вирощування сільгосппродукції	18
СФГ «Тетяна»	Вирощування сільгосппродукції	15

Таблиця 13

Наявні на території громади вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності (крім с/г призначення)

Адреса, стислий опис, цільове призначення	Власник (власники – із зазначенням частки)	Площа, кв. м
с. Олексіївка, вул. Виноградна (житлова та громадська забудова)	Маразліївська сільська рада	20000
с. Маразліївка, вул. Колгоспна (під господарськими дворами)	Маразліївська сільська рада	10000
с. Монаші, за межами села		100000

У процесі об'єднання **бюджет територіальної громади** суттєво зріс за кожною статтею. Водночас з'явилися додаткові статті доходів відповідно до норм Бюджетного кодексу України (див. табл. 6).

За прогнозом у 2016 році податок з доходів фізичних осіб у порівнянні з 2012 році зросте у 6 разів, єдиний податок від сільгоспвиробників має вирости у 25 разів, плата за землю – на 50%. Загалом податкові надходження у громаді мають збільшитися за прогнозом у 2016 році у порівнянні з 2012 у 5,6 рази. Таким же чином зростають доходи у розрахунку на одного мешканця громади.

Додаткову уваги необхідно звернути на акцизний збір. Чинник транзитності, пов'язаний з автотрасою Одеси – Ізмаїл – Рені, та розташування на ньому автозаправних комплексів з об'єктами торгівлі, відпочинку та розваги має суттєво сприяти додатковим надходженням до бюджету за цією категорією доходів.

За структурою видатків узагальнено передбачено 9 напрямків фінансування. Найбільший обсяг передбачено на заходи з благоустрою – 4,2 млн. грн. Водночас загалом більшість видатків у бюджеті громади передбачена на соціальні напрямки, серед них найбільший обсяг спрямовується на загальноосвітні школи – майже 4 млн. грн.

До найбільших платників податків на території громади можна віднести 4 суб'єктів господарювання (див. табл. 9). Враховуючи проходження територією громади залізниці та розташування залізничної станції Кантемир, суттєві надходження у вигляді плати за землю дає Одеська залізниця. Серед інших найбільших платників податків виділяються СК «Долинівський», СК «Прогрес», ВАТ «Октябрьський».

Додатковим фінансовим ресурсом для розвитку громади є державна субвенція – у 2016 році на придбання бітуму та щебню на ремонт доріг передбачено майже 6,9 млн. грн. Дороги є ключовим – стратегічним чинником розвитку громади, реалізації інших проектів розвитку, а також залучення інвестицій.

Таблиця 14

Доходи бюджету, млн. грн.

Показники	2012 (сумарно)	2013 (сумарно)	2014 (сумарно)	2015 (сумарно)	2016 (прогноз)
Прибутковий податок з громадян/ Податок з доходів фізичних осіб	0,5	0,6	1,0	-	3,0
Єдиний податок (крім с/г виробників)	-	-	-	0,2	1,7
Єдиний податок від с/г виробників	0,1	0,1	0,9	1,6	2,5
Доходи від відчуження нерухомості та землі	-	-	-	-	-
Податок на прибуток підприємств комунальної	-	-	-	-	-

власності					
Плата за землю	1,0	1,1	1,1	1,1	1,5
Податок на нерухомість	-	-	-	0,01	0,04
Акцизний збір	-	-	-	0,05	0,06
Інші місцеві податки та збори	-	-	-	0,02	0,08
Податкові надходження разом	1,6	1,8	3,0	2,98	8,88
Дохід від оренди комунального майна	-	-	-	-	-
інше	-	-	-	-	-

Таблиця 15

Доходи бюджету на одного мешканця, грн

ОТГ	Податок на доходи фізичних осіб	Єдиний податок	Місцеві податки та збори	Плата (податок) за землю	Податкові надходження разом	Дохід від оренди комунального майна
2011 р.	71,82	14,36	-	143,67	229,85	-
2014 р.	143,29	128,96	-	157,62	429,86	-
Динаміка 2014 до 2011, %	199,5	898,2	-	109,7	187,0	-

Таблиця 16

Найбільші платники податків у громаді

	назва	Сплачено ПДФО	Акциз	Плата за землю	Податок на нерухомість
1	Відокремлений структурний підрозділ Одеської залізниці	-	-	1221,0	-
2	СК «Долинівський»	38,5	-	51,1	-
3	СК «Прогрес»	83,9	-	112,2	-
4	ВАТ «Октябрьський»	48,3		56,5	-

Таблиця 17

Перелік та вартість реалізованих в межах території ОТГ проектів за кошти державної субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів чи Державного фонду регіонального розвитку.

назва	рік	сума	Коментар (що досягнуто завдяки проекту)
Придбання бітуму та щебню на ремонт доріг	2016	6,853	-

В сучасних умовах суттєву роль у розвитку територій та забезпеченні економічних процесів грає **інфраструктура підтримки бізнесу**. У Маразліївській громаді відсутні такі економічні агенти, як бізнес-центри, бізнес-інкубатори, консультаційні центри, агенції місцевого розвитку тощо.

Відповідно стратегічним завданням на найближчий період має стати об'єднання місцевих підприємців та фермерів у професійну асоціацію бізнесу, утворення фонду економічного розвитку громади та створення спільно з сільською радою Агенції місцевого розвитку як ресурсного центру, діяльність якого буде забезпечувати підготовку проектів розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, супроводження інвестиційних проектів, впровадження передових практик сталого розвитку громад.

Транспортна мережа Маразліївської об'єднаної територіальної має свою специфіку. Територія громади є частково периферійною і має лише один вихід до транзитної автомагістралі М-15/Р-70 біля с. Маяки. Тому одним з чинників, що дещо ускладнює транспортне сполучення у громаді, а з цим розвиток транспортної інфраструктури, є конфігурація її території – лінійна протяжність більше 30 кілометрів з півночі на південь з однією головною віссю - дорогою від с. Монаші до с. Широке з двома відгалуженнями до с. Романівка (на захід від с. Маразліївка 6 км) та с. Долинівка (на схід від с. Великомарянівка 4 км). Але якщо у с. Романівка нараховується декілька десятків жителів, то у с. Долинівка майже 700 осіб. Цей аспект необхідно враховувати при плануванні розвитку інфраструктури та характері надання основних послуг.

Загальна протяжність доріг з твердим покриттям у громаді становить 80,6 км. Стан доріг задовільний, але потребує ремонту. Модернізувати транспортну мережу громади щодо її удосконалення та покращення сполучення, наприклад, кільцевий характер руху, поки що не вбачається можливим. Водночас достатня кількість рейсів, правильна організація руху та режиму роботи здатна нівелювати цю проблему.

До суттєвих чинників географічного розташування, які впливають на транспортну інфраструктуру та стратегічне планування розвитку громади, і які спроможні посилити конкурентні переваги, слід віднести такі:

1. Через територію громади проходять два автошляхи з Одеси на південь області: М-15 (напрямок від державного кордону біля села Убодне Білгород-Дністровського та Маяки Біляївського районів на південь до Придунайського регіону) та Р-70 (Білгород-Дністровський напрямок), біля с. Монаші вони сполучаються, утворюючи вузол і далі йдуть на південний захід як траса М-15.

2. Посилює географічний чинник проходження через територію громади залізничної гілки з Одеси у напрямку до м. Ізмаїл (протяжність у межах громади майже 15 км.). На південно-східній околиці с. Олексіївка розташована залізнична станція Одеської залізниці Кантемир.

Таблиця 18

Відстані та час від адміністративного центру громади до

		<i>Відстань, км</i>	<i>Час, г. хв.</i>
<i>➤ Головних ділових та адміністративних центрів регіону:</i>			
1	обласного центру м. Одеса	112	2 г. 50 хв.
2	районного центру м. Білгород-Дністровський	31	1 г.
3	м. Ізмаїл (Придунайський регіон)	161	3 г. 30 хв.
<i>➤ До населених пунктів громади:</i>			
1	с. Полянка	3	10 хв.
2	с. Олексіївка	3	10 хв.
3	с. Зелене	4,5	15 хв.
4	с. Монаші	7,5	30 хв.
5	с. Романівка	8	50 хв.
6	с. Великомар'янівка	9	40 хв.
7	с. Долинівка	15	1 г.
8	с. Широке	17	1 г. 10 хв.

Територією громади проходить вісім маршрутів громадського транспорту.

Доступ до інтернет зв'язку неякісний. Мобільний зв'язок неякісний.

Ключовим завданням (проект), визначеним у місії громади, щодо розвитку транспортної інфраструктури (мережі) громади у поєднанні з придорожнім сервісом є забезпечення надійного, безпечного, ефективного та комфортного для подорожуючих сполучення від с. Монаші (перехрестя автодоріг М-15 та Р-70) до с. Широке та курортних територій с. Лебедівка (Татарбунарського району) і Миколаївка (Білгород-Дністровського району).

Житловий фонд громади за офіційною статистикою становить майже 2,9 тис. будинків, з них 2,6 тис. індивідуальних, за загальною площею у період 2013 – 2014 не зазнавав змін і становить 162,6 тис. кв. м.

Загалом рівень комфорту – облаштованості житлового фонду житлово-комунальною інфраструктурою і, відповідно, якість житлових умов є низькими. Достатньо високим є лише рівень підключення домогосподарств до систем централізованого водопостачання – більше 65%. Для порівняння в Україні цей показник у 2014 році за даними Держстату України становив 60,3%. Водночас рівень забезпечення житла каналізацією в Україні становив 57,2% при 10% у Маразліївській громаді (див. табл. 1). Інші інженерні мережі (теплопостачання, газопостачання) в громаді відсутні. Територія громади не газифікована, як і більшість сусідніх

громад у даному субрегіоні Одеської області (Бессарабія). Основним видом палива для опалення житла слугує привізне вугілля, якого у громаді споживається майже 2300 т за сезон.

У 2014 році протяжність водопровідних мереж збільшилася на 14,8% у порівнянні з 2013 роком. Водночас протяжність мереж каналізації не збільшувалася. Разом з тим споживання води у період 2010 – 2014 роки збільшилось на чверть до 47,5 тис. куб.м. за рахунок населення.

Загальна протяжність електричних мереж становить 83 км і є стабільною. Традиційні джерела генерації відсутні, альтернативні (відновлювальні) джерела – вітрові, сонячні станції і т.п. теж відсутні.

Основні проблеми з водопостачанням пов'язані з відсутністю водопроводу в с.Долинівка протяжністю 13,5 км.

Введення нового житла протягом 2010 – 2014 років за офіційною статистикою не спостерігалось. Абсолютна більшість житла є застарілою – побудована у радянський період з відповідним технічним станом.

Рівень забезпеченості житлом становить 22,9 кв. м. і за період 2010 – 2014 років зріс на 1,3% у зв'язку із загальним зменшенням кількості населення. В цілому показники забезпеченості житлом у громаді у порівнянні з показниками по району та області (сільська місцевість) є дещо нижчими. При цьому середня норма забезпеченості житлом в Україні встановлена на рівні 13,65 кв. м. на 1 особу, хоча санітарні є значно більшими.

Таблиця 18

Стан житлового фонду громади

Показники	2013	2014
Заселені будинки разом	2895	2895
у тому числі:- індивідуальні будинки	2605	2605
Житловий фонд, кв. м загальної площі	162572	162572
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	(1895 од.) - 65,45%	65,45
% помешкань, підключених до комунального газопостачання	0	0
% помешкань, підключених до комунальної системи каналізації	(290 КП)-10%	10%
% помешкань, підключених до центрального опалення	0	0

Таблиця 19

Водопостачання та водовідведення

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
Протяжність мереж водопостачання, км	65,0	65,0	65,0	65,0	74,560
Протяжність мереж водовідведення, км	1,921	1,921	1,921	1,921	1,921
Споживання питної води, тис. м ³ –	39,7	40,1	40,1	48,4	49,7

всього, у тому числі:					
- населення	37,5	37,9	37,9	46,2	47,5
- підприємства	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2

Таблиця 20

Забезпеченість житлом
(сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ОТГ)

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
Забезпеченість житлом, кв. м на особу по громаді	22,6	22,7	22,8	22,9	22,9
Забезпеченість житлом, кв. м на особу по району (сільська місцевість)	25,4	25,7	25,8	25,9	26
Забезпеченість житлом, кв. м на особу по області (сільська місцевість)	25,5	26,4	26,6	27	27
Забезпеченість житлом, кв. м на особу по Україні	23,3	23,5	23,7	23,8	24
Норма в Україні, кв. м на особу	13,65	13,65	13,65	13,65	13,65
Санітарні норми жилої площі	21 кв.м. загальної площі на особу+10 кв.м. на сім'ю				

Соціальна інфраструктура громади є достатньо розвиненою. В наявності уся номенклатура об'єктів (освітнього, медичного, культурно-спортивного призначення). Процес об'єднання громад висуває на порядок денний питання модернізації її структури з урахуванням реальної потреби та інтересів громади, сучасних умов розвитку суспільства, врахування інтересів усіх суспільних груп населення, особливо молоді. У процесі модернізації мережі необхідно врахувати внутрішню логістику у громаді, забезпеченість транспортом, інтенсивність роботи маршрутів, поточний і перспективний стан дорожнього господарства (більшість населених пунктів громади розташована поряд одним з одним, наприклад, найбільші села Маразліївка та Олексіївка). У перспективі одним із завдань постає розвиток внутрішнього автобусного сполучення.

Важливим є впровадження сучасних форм дозвілля, розвитку та зайнятості молоді, зокрема у формі молодіжного центру або коворкінгвого простору (центру), в якому можна комплексно забезпечувати розвиток та реалізацію ініціатив молоді і не тільки. (Довідково: *Коворкінг - (англ. Co-working — спільно працювати) у широкому сенсі — це модель організації роботи людей, найчастіше фрілансерів, з різним типом зайнятості у єдиному робочому просторі; у вузькому - колективний офіс. Коворкінги характеризуює гнучка організація робочого простору і прагнення до формування спільноти резидентів та внутрішньої культури. Учасники залишаються незалежними і вільними, мають можливість спілкуватися,*

обмінюватися ідеями та допомагати один одному, на відміну від роботи вдома). Для сільської місцевості можна застосувати більш широкий сенс коворкінгу. Не тільки центр з відповідним інформаційно-технічним забезпеченням, але й станцію технічного обслуговування, технічну школу, кафе при дорозі тощо.

На першому етапі таку ініціативу можуть підтримати спільно сільська рада та місцеві бізнесмени (асоціація). Такий центр може функціонувати на базі Агенції місцевого розвитку Маразліївської ОТГ (ресурсний центр громади). На першому етапі коворкінг може функціонувати за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги (гранти). Основне завдання – вдале розташування такого центру – у зоні активного дорожнього трафіку та обрання дієвого керівника.

Громада забезпечена повністю закладами освіти . Кількість дітей у дошкільних закладах у період 2010 – 2014 роки зростає майже на чверть. Водночас кількість учнів за цей же період зменшилась на 4%.

З інженерної точки зору більшість об'єктів є застарілими – побудованими ще у радянський час, лише деякі з них зазнали модернізації. Відповідно є необхідність передбачення видатків щодо їх ремонту, енергоефективної модернізації, покращення комфорту з урахуванням створення оптимальної мережі закладів та максимального задоволення потреб громаду зараз та у перспективі. Завантаженість більшості закладів становить менше 100%, окрім Долинівської школи.

Негативною тенденцією у громаді протягом 2010 – 2014 років є поступове зниження кількості випускників вищих та професійно-технічних навчальних закладів, відповідно на 47% та 27,3%.

Таблиця 21

Дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість дошкільних закладів, одиниць	5	5	5	5	5
Кількість дітей в дошкільних закладах, осіб	171	175	175	197	205
Завантаженість дошкільних закладів (дітей на 100 місць)					
Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, одиниць	6	6	6	6	6
Кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	727	723	715	722	698
Кількість вчителів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	98	101	99	99	101

Таблиця 22

Перелік та опис дошкільних та шкільних закладів

Назва та	Рік	Проектн	наповнені	Рівень	Основна

	місце розміщення	побудови чи капремонт	а потужність	сть	наповненості, %	проблема
1	Маразліївський ДНЗ	1987	140	65	46,4	Ремонт покрівлі, каналізації, системи опалення
2	Маразліївська ЗОШ	1915	250	125	50,0	
3	Великомар'янський НВК	1967	250	84	33,6	Ремонт спортзалу
4	Олексіївський ДНЗ	1972	73	65	89,0	
5	Олексіївська ЗОШ	1976	400	207	51,8	Ремонт фасаду, спортивного залу
6	Широківська ЗОШ	1973	600	135	22,5	Заміна вікон, утеплення фасаду
7	Долинівська ЗОШ	2001 кап.рем.	70	77	110,0	
8	Долинівський ДНЗ					Капремонт будівлі
8	Монашівський НВК	1917	100	90	90,0	

Таблиця 23

Випускники навчальних закладів: вищих, професійно-технічних

Тип, назва навчального закладу	2010	2011	2012	2013	2014
Професійно-технічні	49	42	37	30	26
Вищі навчальні заклади	11	9	8	8	8

Таблиця 24

Місткість лікарень станом на 2014 рік

	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонт	Проектна потужність/ ліжок	наповненість	Основна проблема
1	Амбулаторія загальної практики	1963	-	-	Зношеність автомобілів

	сімейної медицини с.Маразліївка					швидкої допомоги, Відсутність лікаря
2	Постійний пункт швидкої допомоги мед.	1953	-	-		Зношеність автомобілів швидкої допомоги, Відсутність оргтехніки

Таблиця 25

Місткість споруд культурно-спортивного призначення

Споруда	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Будинок культури с.Маразліївка	450	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Будинок культури с.Олексіївка	350	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Будинок культури с.Великомарянівка	350	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Будинок культури с.Широке	450	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Будинок культури с.Монаші	350	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Клуб с.Долинівка	120	День села, новорічні свята, день Перемоги, збори громадян
Стадіон с.Маразліївка	120	Спортивні змагання
Стадіон с.Олексіївка	120	Спортивні змагання

Заклади громадського харчування та обслуговування. На території громади функціонують 23 приватні заклади торгівлі (магазини і т.п.).

Суттєвим недоліком є відсутність закладів побутового обслуговування та об'єктів туристичної інфраструктури. Враховуючи вихід території громади до траси Одеса – Ізмаїл – Рені, важливим стає розвиток мережі придорожного сервісу у складі автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування, магазинів, кафе, мотелю і т.п. Також суттєвим елементом покращення мережі є створення ринку та майданчиків для паркування машин, майданчиків для проведення розважальних заходів (фестивалі). У поєднанні з вказаними об'єктами доцільним є розташування дозвільних - розважальних об'єктів, у т.ч. для дітей, наприклад, ігро-ленди, музеї, зокрема під відкритим небом. Доцільно сформувати цілісну мережу для прийому гостей, туристів, подорожуючих.

Також відсутні у громаді об'єкти колективного розміщення та прийому, у т.ч. готелі, бази відпочинку, підготовлені оселі для гостей та

туристів. За даних умов у громаді доцільно започаткувати місцеву програму розвитку туристичної мережі та регулярних заходів, оскільки туристичні потоки є додатковим джерелом надходження коштів.

Екологічний стан. Територію Маразліївської об'єднаної територіальної громади можна віднести до екологічно безпечних територій з умовно чистим середовищем. Об'єкти техногенної безпеки відсутні. Водночас на території немає жодного об'єкту з високим природоохоронним статусом або об'єкту природно-заповідного фонду, що знижує біологічний потенціал території. До особливо вразливого об'єкту довкілля можна віднести долину та власне річку Алкалія, а також місце її впадіння у озеро Солене на півдні від с. Широке. Характерним є те, що річище Алкалії в окремих місцях є випрямленим, що впливає на її гідрологічний режим.

Територія громади та її господарство, основою якого є сільське господарство, безпосередньо підпадає під вплив чинників зміни клімату, зокрема збільшення посушливості та дефіциту води. З огляду на це виглядає доцільним максимальне відновлення природного стану басейну річки для збільшення водності. Доцільним є пошук додаткових джерел води для життєзабезпечення громади.

Водночас слід звернути увагу на стан зелених насаджень, у тому числі багаторічних, їх питому вагу у структурі земельного фонду, що передбачає потребу їх розширення для створення комфортного і безпечного довкілля. У цьому ж контексті мають реалізовуватися заходи з охорони ґрунтів (земельних ресурсів) громади, як ключового природного і економічного чинника її життєдіяльності.

На території Маразліївської об'єднаної територіальної громади знаходиться 4 (чотири) полігони розміщення твердих побутових відходів, на три ТПВ виготовленні паспорти. На четвертий виготовлено проект відведення на земельну ділянку та проект відведення проходить стадію погодження. Розвиток системи поводження з твердими побутовими відходами доцільно поєднувати з розвитком альтернативної (відновлювальної) енергетики.

В деяких місцях на території ради виникають несанкціоновані стихійні звалища, які ліквідовуються завдяки організації суботників. Рішенням виконкому затверджені план-схеми санітарної очистки сіл, які входять до складу громади.

Збирання та видалення ТПВ здійснюється самовивозом. На даний час вивчається правильність ведення журналу первинного обліку відходів та протягом 2016 року буде його впроваджено. На території Маразліївської сільської ради немає підприємств, які б здійснювали переробку, утилізацію або знищення відходів. Затвердженні норми утворення твердих побутових відходів на території ради.

Водночас стан довкілля та територій населених пунктів залежить від ефективності впровадження Правил благоустрою території населених пунктів громади згідно із Законом України «Про благоустрій населених пунктів».

Будь-яка стратегія розвитку соціально-економічних систем, у тому числі й територіальних громад, має виходити з концепції сталого розвитку,

що передбачає у плануванні та прогнозуванні врахування взаємодії трьох ключових компонентів: економіки, довкілля та соціальної сфери. Для об'єднаної територіальної громади з метою забезпечення управлінської компоненти доцільно передбачити ще й четверту - інституційну компоненту. У SWOT-аналізі оцінюються конкурентні переваги та обмеження розвитку громади та чинники, які на них впливають, що важливо з точки зору перспективного планування та формування завдань та реалізації проектів розвитку.

На підставі аналізу зовнішніх та внутрішніх умов, впливу міжнародних, національних, регіональних та локальних (місцевих) чинників й був сформований **SWOT-аналіз громади**.

SWOT-аналіз Маразліївської об'єднаної територіальної громади

<i>Сильні сторони (внутрішні переваги)</i>	<i>Слабкі сторони (внутрішні недоліки)</i>
Перша об'єднана територіальна громада в районі	Некомпактна територія громади
Достатньо вигідне географічне розташування	Певна ізольованість території (частково периферійне розташування)
Сприятливі природно-кліматичні умови	Відсутність прямого виходу до моря/лиману
Рівнинний рельєф	Незначна кількість джерел наповнення місцевого бюджету
Достатня площа (значні земельні ресурси) та родючі ґрунти	Монофункціональний характер господарства
Транзитні можливості пов'язані з трасою Одеса-Ізмаїл-Рені	Зменшення та старіння населення
Наявність залізничної гілки та станції	Тіньова зайнятість та високий рівень безробіття
Близькість курортних територій (Сергіївка, Затока, Лебедівка)	Низькі зарплати та низька платоспроможність населення
Значна частка екологічно чистих територій	Вплив зміни клімату на умови господарювання та загроза посушливості
Історико-культурна та етнографічна спадщина	Нестабільна врожайність основних сільгоспкультур
Моноетнічний склад населення (~95% українці)	Недостатність водних ресурсів
Наявність сайту громади	Недостатній інституційний розвиток громади
Можливість розпоряджатися землями за межами населених	Слабке використання сучасних інструментів розвитку територій

пунктів Наявність земельних ділянок для комерційного використання Наявність нової Схеми планування території району Активна місцева влада Незайняті робочі руки Нові робочі місця у зв'язку з формуванням нових структур органів влади та інших інституцій Достатній рівень освіченості місцевого населення	Відсутність оновленої місцевої містобудівної документації Незначний біопотенціал території Відсутність природоохоронних територій Обмеженість мінерально-сировинної бази Обмеженість та нерівномірний розподіл водних ресурсів Знаходження території у зоні ризикованого землеробства та потреба у зрошенні. Високий рівень включення в господарський обіг земельних ресурсів та зниження родючості Поганий стан доріг Високий рівень включення у господарський обіг земель та висока питома вага ріллі Незначний (недостатній) рівень лісистості території Відсутність туристичної інфраструктури (готелі, кемпінги, вказівники, СТО тощо) Відсутність сучасного придорожного сервісу Відсутність доступної інформації для інвесторів Зношена інфраструктура Нерозвинена система поводження з відходами Поганий стан та незадовільне інженерне забезпечення автодоріг Кадровий дефіцит Пасивність населення щодо включення у процеси розвитку громади
Можливості	Загрози
Транзитність території, пов'язана з трасою Одеса - Ізмаїл Перехрестя автодоріг у с. Монаші Статус з'єднувальної ланки між	Посилення конкуренції між громадами за державні ресурси Нестабільність надходження коштів із зовнішніх джерел

внутрішніми та приморськими територіями Бессарабії Розташування поряд з курортними територіями Нова державна регіональна політика в Україні Додаткове бюджетне забезпечення (державний бюджет, Державний фонд регіонального розвитку) Можливість розпоряджатися землями за межами населених пунктів Наявність земельних ділянок для комерційного та іншого використання Залучення міжнародної технічної допомоги та участь у проектах Наявність лобістів на регіональному та національному рівні Наявність нової Схеми планування території району для використання землі за межами населених пунктів	Розташування поряд з більш потужними та конкурентоздатними територіями Часткова периферійність території громади Нестабільна внутрішньо- та зовнішньополітична ситуація в Україні Курсова нестабільність гривні Можлива втрата окремих бюджетних робочих місць Нестабільні ринки збуту сільгосппродукції та ціни на неї

Як видно із SWOT-аналізу громади слабкі сторони переважають сильні, водночас можливості переважають загрози.

Слід відзначити, що жоден з чинників не є проблемою, а є орієнтиром для дій та удосконалення.

На підставі аналізу сучасного соціально-економічного стану громади було визначено бачення майбутнього, місія громади, пріоритетні напрямки розвитку, стратегічні та операційні цілі.

Стратегічні пріоритети розвитку Маразлівської громади

Бачення майбутнього

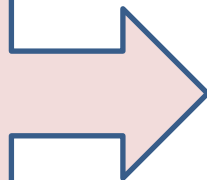
Маразлівська ОТГ у 2020 році – це економічно самодостатня, відкрита до співпраці та гостинна територія, де соціально-орієнтований бізнес у взаємодії з владою забезпечує мешканцям відчуття впевненості у майбутньому

Місія

з'єднувальна ланка між курортними зонами та аграрними територіями Бессарабії, де формуються нові можливості для розкриття місцевого потенціалу

ПРІОРИТЕТ I

ВІДТВОРЕННЯ
МІСЦЕВОЇ
ЕКОНОМІКИ НА
ЗАСАДАХ
СТАЛОГО
РОЗВИТКУ

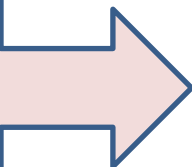

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

- 1.1. Прозоре та зрозуміле просторове планування
- 1.2. Розумне використання аграрного потенціалу
- 1.3. Традиції як основа розвитку історико-етнографічного туризму

ПРІОРИТЕТ II

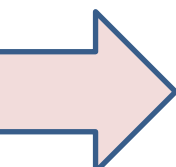
РОЗВИТОК
ЛЮДСЬКОГО
ПОТЕНЦІАЛУ

- 2.1. Інтелігентна та освічена молодь
- 2.2. Здоровий спосіб життя як запорука успіху
- 2.3. Комфортний та безпечний життєвий простір

ПРІОРИТЕТ III

СОЦІАЛЬНИЙ
ДІАЛОГ

- 3.1. Доступна та відкрита влада
- 3.2. Спільне планування розвитку громади

Стратегічні цілі	Операційні цілі
1.1. Прозоре та зрозуміле просторове планування	1.1.1. Розробка схеми планування території ОТГ 1.1.2. Оновлення генеральних планів території сіл 1.1.3. Створення бази даних вільних земельних ділянок та приміщень на території ОТГ
1.2. Розумне використання аграрного потенціалу	1.2.1. Відтворення переробки місцевої сільськогосподарської продукції 1.2.2. Розбудова сучасного аграрного ринку 1.2.3. Збереження та відтворення ґрунтів
1.3. Традиції як основа розвитку історико-етнографічного туризму	1.3.1. Відтворення народних промислів 1.3.2. Формування туристичної інфраструктури
2.1. Інтелігентна та освічена молодь	2.1.1. Створення сучасної та ефективної системи закладів освіти 2.1.2. Створення умов для культурного розвитку
2.2. Здоровий спосіб життя як запорука успіху	2.2.1. Відтворення та модернізація закладів охорони здоров'я 2.2.2. Популяризація здорового способу життя
2.3. Комфортний та безпечний життєвий простір	2.3.1. Покращення дорожньо-транспортної інфраструктури 2.3.2. Підвищення рівня громадської безпеки 2.3.3. Оновлення комунікацій житлово-комунального господарства 2.3.4. Підтримка екологічної складової
3.1. Доступна та відкрита влада	3.1.1. Запровадження сучасних інформаційних технологій в діяльність органів влади 3.1.2. Надання якісних соціальних та адміністративних послуг

3.2. Спільне планування розвитку громади	3.2.1. Запровадження конкурсу проектів розвитку громади 3.2.2. Налагодження регіонального співробітництва

**ПРІОРИТЕТ 1
ВІДТВОРЕННЯ МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ**

**СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.1.
ПРОЗОРЕ ТА ЗРОЗУМІЛЕ ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ**

Важливим критерієм, що впливає на прийняття інвестиційних рішень, є доступність даних щодо прогнозів окупності бізнесу. Значна частина відповідей необхідних для такої оцінки знаходиться в генеральному плані населеного пункту, який визначає принципові бачення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту, межі між публічними і приватними інтересами, питання доступу до суспільних благ (доріг, шкіл, парків, місць спільного відпочинку), перспективи майбутніх капітальних проектів і територіальні напрямки розширення громади.

Потерпають від відсутності генерального плану і органи місцевого самоврядування, оскільки не можуть відводити земельні ділянки для економічної діяльності, чим позбавляють власний бюджет важливих джерел для фінансування проектів розвитку.

Операційна ціль 1.1.1. Розробка схеми планування території ОТГ

Мета діяльності: Розроблення та актуалізація містобудівної документації території ОТГ та населених пунктів

Завдання та умови реалізації:

1. Вивчення сучасного стану містобудівної документації та оцінка потреб в замовленні першочергових документів
2. Пошук проектної організації та передбачення коштів в бюджеті
3. Фінансування робіт з розробки містобудівної документації

Очікуваний результат:

1. Додержання норм містобудівного та земельного законодавства
2. Створення можливостей здійснювати комплексну забудову територій;
3. Збільшення темпів залучення і освоєння інвестицій.

Виконавці: Маразліївська сільська рада, підрядні організації.

Термін виконання: 2016 – 2017 рр.

Операційна ціль 1.1.2. Оновлення генеральних планів та зонування території населених пунктів ОТГ

Мета діяльності: Актуалізація містобудівної документації сіл (коригування генпланів та плану зонування території)

Завдання та умови реалізації:

1. Збір вихідних даних та оцінка варіантів територіального розвитку.
2. Виготовлення топографо-геодезичної електронної мапи.

Очікуваний результат:

1. Додержання норм містобудівного та земельного законодавства
2. Здійснювати комплексну забудову територій;
3. Збільшення темпів залучення і освоєння інвестицій.

Виконавці: Маразліївська сільська рада, підрядні організації

Термін виконання: 2016 – 2018 рр.

Операційна ціль 1.1.3. Створення бази даних вільних земельних ділянок та приміщень на території ОТГ

Мета діяльності: Створити реєстр земельних ділянок та приміщень придатних для інвестування і розмістити реєстр у відкритому веб-доступі.

Завдання та умови реалізації: Впорядкування наявного майна громади.

1. На основі даних інвентаризації провести аналіз щодо наявності на території Маразліївської ОТГ нерухомого майна, земель та водних об'єктів, які не використовуються і придатні для інвестицій, сформувати реєстр таких об'єктів нерухомості для інформування потенційних орендарів та інвесторів;
2. Оприлюднення реєстру вільних об'єктів на веб-ресурсах громади, інвестиційному порталі області
3. Підготувати документацію для оренди чи продажу інвестиційних об'єктів.

Очікуваний результат:

Наявність у веб-доступі вичерпної інформації про вільні інвестиційні об'єкти, з описом процедур їх отримання та господарювання.

Виконавці: виконавчий комітет Маразліївської сільської ради, / Приватні особи-власники нерухомого майна та земельних ділянок

Термін виконання: 2017 - 2018.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.2. РОЗУМНЕ ВИКОРИСТАННЯ АГРАРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Операційна ціль 1.2.1. Відтворення переробки місцевої сільськогосподарської продукції

Мета діяльності: стимулювання розвитку місцевої економіки

Завдання та умови реалізації:

1. Розробка переліку проектів з переробки власної сільськогосподарської продукції для реалізації її на території громади та створення робочих місць
2. Надання допомоги місцевому бізнесу для запуску проектів з переробки власної сировини та сприяння у її реалізації

Очікуваний результат: запуск малих підприємств з переробки продукції сільського господарства (плодово-овочевої, м'ясо-молочної)

Виконавці: виконавчий комітет Маразліївської сільської ради, фермерські господарства, приватні підприємці

Термін виконання : 2017-2025

Операційна ціль 1.2.2. Розбудова сучасного ринку з реалізації місцевої сільгосппродукції

Мета діяльності: Створення комунального ринку з реалізації місцевої сільгосппродукції поряд з трасою Одеса-Рені, стимулювання розвитку місцевої економіки, наповнення місцевого бюджету, підвищення рівня зайнятості жителів громади

Завдання та умови реалізації:

1. Узгодження з Монашівською сільською радою місцерозташування ринку та доопрацювання відповідної земельпорядної документації для створення аграрного ринку;
2. Розробка проекту ринку, улаштування території, реєстрація ринку як установи
3. Відкриття аграрного ринку

Очікуваний результат: підвищення рівня зайнятості населення, збільшення обсягів реалізації місцевої продукції

Виконавці: виконавчий комітет Маразліївської сільської ради, фермерські господарства, приватні підприємці

Термін виконання: 2017 – 2018 роки

Операційна ціль 1.2.3. Збереження та відтворення ґрунтів і насаджень

Мета діяльності: Налагодження системи контролю за недопущенням випалювання стерні, відновлення захисних лісосмуг, закладка багаторічних насаджень

Завдання та умови реалізації:

1. Розробити та затвердити програму збереження та відтворення ґрунтів та насаджень;
2. Залучати небайдужих мешканців для відновлення лісосмуг
3. Сприяти підприємцям-фермерам у закладці фруктових садів

Очікуваний результат: збереження родючості ґрунтів, підвищення лісистості та закладених фруктових садів, заборона та контроль за випаленням стерні

Виконавці : виконавчий комітет Маразліївської сільської ради, депутати, фермерські господарства, приватні підприємці, мешканці громади

Термін виконання: 2017-2020 роки

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.3. ТРАДИЦІЇ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ТУРИЗМУ

Операційна ціль 1.3.1. Відтворення народних промислів

Мета діяльності: відтворення традицій пращурів, збереження та передача знань майбутнім поколінням;

Завдання та умови реалізації:

1. Виявлення серед мешканців громади людей, які володіють ремеслами та іншими чеснотами та залучення їх до навчання у гуртках творчості
2. Організація при школах та закладах культури гуртків народної творчості та залучення дітей до процесу отримання навичок оволодіння ремеслами;
3. Організація виставок робіт та їх реалізація на різноманітних ярмарках

Очікуваний результат:

Виконавці виконавчий комітет Маразліївської сільської ради, депутати, працівники закладів освіти та культури, діти та молодь громади

Термін виконання: 2017 – 2020 роки

Операційна ціль 1.3.2. Формування туристичної інфраструктури

Мета діяльності: оцінити обсяги і якість можливих туристичних продуктів Маразліївської ОТГ придатних для ведення зеленого та етнографічного туризму.

Завдання та умови реалізації: Необхідно оцінити туристичні послуги, які відрізнятимуть Маразліївську ОТГ від інших традиційних місць, використовуючи при цьому фактори історико-культурної спадщини, кліматичні та географічні особливості.

- проведення досліджень всіх сфер та об'єктів придатних для використання, як елементів зеленого та етно-географічного туризму (особливу увагу приділити вивченню історичних зв'язків німецькими поселеннями).
- виявлення власників сільських домогосподарств готових розпочати туристичну діяльність;
- розробка програми розвитку туризму та започаткування діяльності;
- аналіз можливостей для кооперації з іншими громадами в розробці та організації історичних туристичних маршрутів.

Очікуваний результат:

1. Виявлення наявності туристичних об'єктів і можливостей для включення в послуги туризму.
2. Ідентифікація власників сільських домогосподарств готових займатись туризмом.
3. Розробка квестів для молоді на базі історичних подій

Виконавці: Маразліївська рада, виконком рада / Білгород-Дністровська районна державна адміністрація / Громадські організації, жителі громади, підприємці

Термін виконання: 2017 -2018 роки

**ПРІОРИТЕТ 2
РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ**

**СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.1.
ІНТЕЛІГЕНТНА ТА ОСВІЧЕНА МОЛОДЬ**

Операційна ціль 2.1.1. Створення сучасної та ефективної системи закладів освіти

Мета діяльності: створити можливості для отримання дітьми якісних освітніх послуг.

Завдання та умови реалізації: оптимізація мережі освітніх закладів шляхом створення опорної школи та її філій, навчально-виховних комплексів, організація підвезення учнів, матеріально-технічне забезпечення спеціалізованих шкільних класів (кабінетів) та дошкільних навчальних закладів, підтримка активних педагогічних працівників та вихователів шляхом розробки місцевої цільової програми

Очікуваний результат:

1. Зручні і комфортні умови навчання для дітей дошкільного і шкільного віку
2. Зростання кількості учнів-переможців олімпіад та інтелектуальних конкурсів, вступників у ВНЗ,
4. Запровадження конкурсу «Вихователь року», «Вчитель року», стипендії сільського голови кращим учням

Виконавці: педагогічні колективи шкіл / громадські організації // Маразліївська сільська рада

Термін виконання: 2016 – 2020 рр.

Операційна ціль 2.1.2. Створення умов для культурного розвитку

Мета діяльності: створити можливості для змістовного проведення дозвілля.

Завдання та умови реалізації: покращення якості закладів та місць відпочинку, створення нових привабливих для рекреації місць, а також ініціювання мистецьких подій відпочинкового характеру.

Основний акцент діяльності спрямовано на три напрямки:

- приведення стану закладів та місць відпочинку у відповідність до естетичних та санітарних норм (проведення ремонтів та переобладнання, встановлення додаткового обладнання);
- впорядкування існуючих місць рекреації;
- створення нових відпочинкових зон (створення алей, розбиття парків);
- ініціювання мистецьких подій, зокрема організація щорічного фестивалю «Август – фест».

Очікуваний результат:

1. Покращення якості та змістовності закладів та місць відпочинку;
2. Розширення можливостей відпочинкових зон;
3. Залучення туристів та підвищення рівня зайнятості місцевого населення

Виконавці: громадські організації / бізнес-структури / виконком ради /

Термін виконання: 2017 – 2025 роки

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.2.

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ

Операційна ціль 2.2.1. Відтворення та модернізація закладів охорони здоров'я

Мета діяльності: створення умов для належного функціонування та отримання повноцінного лікування в закладах охорони здоров'я.

Завдання та умови діяльності: передбачається проведення двох типів заходів:

- ремонтно-будівельні роботи з приведення приміщень закладів охорони здоров'я в належний санітарний стан та створення привабливого естетичного вигляду;
- комплектування закладів охорони здоров'я необхідним обладнанням та устаткуванням.

Очікуваний результат:

1. Приведення приміщень закладів охорони здоров'я в належний стан.
2. Покращення матеріально-технічного стану закладів охорони здоров'я.

Виконавці: Маразліївська сільська рада.

Термін виконання: 2017 – 2020

Операційна ціль 2.2.2. Популяризація здорового способу життя

Мета діяльності: створення в громаді атмосфери, що сприяє формуванню навиків здорового способу життя.

Завдання та умови реалізації: для формування і популяризації здорового способу життя заплановано створення дитячих спортивних майданчиків. Вироблена з дитинства звичка вести малорухливий спосіб життя, при досягненні дорослого віку часто стає причиною багатьох хвороб. Дитячі/спортивні майданчики можуть стати хорошою альтернативою проведення вільного часу для дітей та молоді. Передбачається забезпечити їх встановлення у сільській місцевості. Для

забезпечення утримання та ремонту їх створення відбуватиметься при загальноосвітніх школах та дитячих навчальних закладах.

Очікуваний результат:

1. Розширення мережі місць проведення спортивного дозвілля
2. Популяризація здорового способу життя і збільшення кількості молоді, що активно займається спортом.
3. Розробка пішохідних та веломаршрутів по території громади

Виконавці: адміністрації ЗОШ та ДНЗ / громадські організації/ виконком Маразліївської сільської ради.

Термін виконання: 2017 – 2020

**СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.3.
КОМФОРТНИЙ ТА БЕЗПЕЧНИЙ ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР**

Операційна ціль 2.3.1. Покращання місцевої дорожньо-транспортної інфраструктури

Мета діяльності: покращити стан дорожньо-транспортної інфраструктури та матеріальне забезпечення установ обслуговування доріг місцевого значення.

Короткий опис діяльності: передбачається проведення двох типів заходів:

- зміцнення матеріально-технічного забезпечення установ обслуговування доріг місцевого значення (придбання відповідної техніки), або створення ділянок з обслуговування доріг при комунальних підприємствах.
- проведення комплексу ремонтно-будівельних робіт з відновлення дорожнього покриття чи інших об'єктів дорожньої інфраструктури.

Очікуваний результат:

1. Покращення стану дорожнього покриття та зміцнення матеріально-технічної бази підприємств задіяних в обслуговуванні доріг місцевого значення;
2. Відновлення належного стану траси до приморської курортної зони.

Виконавці: Маразліївська сільська рада/ районна рада / підприємці громади

Термін виконання: 2016 - 2025.

Операційна ціль 2.3.2. Підвищення рівня громадської безпеки

Мета діяльності: забезпечити впевненість громадян у безпечному проживанні на території громади

- Короткий опис діяльності:

- Ремонт або відновлення (встановлення) нових енергозберігаючих освітлювальних приладів на вулицях населених пунктів;
- Організація та впорядкування руху місцевого громадського транспорту;
- забезпечення створення в публічних місцях камер відео спостереження, з подачею відеосигналу на центральний пульт охорони міліції;
- створення добровільних дружин з охорони правопорядку або підрозділу муніципальної міліції.

Очікуваний результат:

1. Підвищення рівня безпеки та захисту громадян на території громади
2. Зменшення кількості правопорушень

Виконавці: Маразліївська сільська рада/ мешканці громади/

Термін виконання: 2017 - 2025 рр.

Операційна ціль 2.3.3. Оновлення комунікацій житлово-комунального господарства

Мета діяльності: забезпечення мешканців якісними житлово-комунальними послугами

Опис діяльності: ремонт та будівництво водопровідних та каналізаційних мереж, застосування сучасних енергоефективних технологій при опаленні закладів соціальної інфраструктури; придбання комунальної техніки для обслуговування потреб громади; упорядкування системи оплати за надані послуги

Очікуваний результат: забезпечення мешканців всіх населених пунктів питною водою, економія опалювальних матеріалів, затвердження економічно обґрунтованих тарифів

Виконавці: Маразліївська сільська рада/ підприємці/ мешканці громади

Термін виконання: 2017-2025 роки

Операційна ціль 2.3.4. Збереження екологічного балансу на території ОТГ

Мета діяльності: формування у молоді розуміння обмеженості (скінченності) природних багатств, демонстрація інших способів поводження з навколишнім середовищем та його благами.

Завдання та умови реалізації: для формування гармонійної, розвиненої особистості з гуманістичним світоглядом природного середовища

здатних в умовах постійного тиску економічних гравців зберігати навколишнє середовище запровадити проведення:

- навчання екологічної поведінки через участь екологічних таборів;
- створення демонстраційних майданчиків з просування екологічних технологій.

Очікуваний результат:

1. Підвищення рівня екологічної відповідальності молоді.
2. Формування позашкільної системи екологічної освіти через участь в екологічних таборах та наявність демонстраційних майданчиків які наглядно демонструють переваги екологічних технологій.
3. Організація процесу збирання та утилізації твердих побутових відходів і визначення необхідності формування механізмів сортування та вторинної переробки;
придбання сміттевоза та контейнерів для збору ТПВ;
проведення навчань та громадських зустрічей з метою зміни свідомості громадськості і ставлення до навколишнього середовища.;
розробка проектів для залучення міжнародної технічної допомоги з екологічних фондів

Виконавці: Виконавчий комітет Маразліївської сільської ради / вчителі шкіл/ громадські організації.

Очікуваний результат:

Підвищення рівня екологічної свідомості мешканців, збереження навколишнього середовища та забезпечення належного санітарного стану

Термін виконання: 2017 – 2020 рр.

**ПРІОРИТЕТ 3
СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ**

**СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.1.
ДОСТУПНА ТА ВІДКРИТА ВЛАДА**

Операційна ціль 3.1.1. Запровадження сучасних інформаційних технологій в діяльність органів влади

Мета діяльності: забезпечення принципу прозорості у діяльності влади та доступності громадян для отримання послуг

Завдання та умови реалізації: висвітлення результатів діяльності влади та життя громади на сайті, випуск місцевої газети про життя в громаді

Очікуваний результат: забезпечення потреб громадян у інформації про життя у громаді та налагодження зворотнього зв'язку

Термін реалізації: 2017-2020

Операційна ціль 3.1.2. Надання якісних соціальних та адміністративних послуг

Мета діяльності: забезпечення мешканців населених пунктів громади якісними послугами за сучасними технологіями та гарантування високого рівня їх доступності та якості

Завдання та умови реалізації:

- створення Центру надання адміністративних послуг та створення автоматизованих робочих місць для старост з метою оперативного опрацювання документів для потреб жителів громади;
- створення власної системи управління освітою, культурою, спортом, охороною здоров'я та надання соціальних послуг громадянам похилого віку

Очікуваний результат: отримання максимального переліку послуг за місцем проживання

Термін реалізації: 2017-2025 роки

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.2. СПІЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Операційна ціль 3.2.1. Запровадження інструментів соціального партнерства в ОТГ

Мета діяльності: Підвищити соціальну активність мешканців населених пунктів.

Завдання та умови реалізації: для включення молоді в життя громади передбачається

- створення центру місцевої активності, який буде акумулювати волонтерські ресурси громади;
- ініціювання створення громадських організацій, генеруючих проекти в рамках соціального замовлення та їх реалізацію;
- створення вуличних або квартальних комітетів для догляду за станом населених пунктів і вирішення місцевих проблем

Очікуваний результат: Пожвавлення громадської активності, яке виявляється в збільшенні активності діючих громадських організацій поява нових громадських організацій та неформальних об'єднань.

Основою громадського життя виступають центр місцевої активності, волонтерський рух, мистецькі та культурні події.

Виконавці: місцеві активні громадяни / виконком Маразліївської ради/ бібліотекарі та вчителі шкіл

Термін виконання: 2017-2025 рік

Операційна ціль 3.2.2. Налагодження міжрегіонального та міжнародного співробітництва

Мета діяльності: кооперація та співпраця у розвитку громади на міжрегіональному та міжнародному рівнях

Опис діяльності: залучення до роботи в виконкомі фахівців із досвідом міжнародної діяльності; розробка та подання проектних заявок на отримання донорської допомоги; налагодження зв'язків з населеними пунктами-побратимами у інших краях світу; укладання договорів про муніципальне співробітництво;

Виконавці: виконком Маразліївської сільської ради, родичі німців-переселенців, що мешкають у Німеччині, сусідні громади

Термін виконання 2017 – 2025

Наведені вище стратегічні та операційні цілі реалізовуватимуться шляхом розробки та впровадження окремих проектів за участю зацікавлених сторін.

Перелік проектів з реалізації Стратегії

(формується під час розширеного громадського обговорення в громаді та затвердження Стратегії)

Зразок форми проекту

№ проекту	Стратегічний пріоритет

	Стратегічна ціль
Операційна ціль	
Автор ідеї:	
Назва підприємства, установи, організації, ФОП, яка/який є власником ідеї	
Назва та короткий опис проекту:	
Мета проекту –	
Очікуваний результат, кількість новостворених робочих місць, очікуваний середній розмір заробітної плати	
Термін реалізації проекту (з-по)	
Термін повернення інвестиційних коштів (у випадку бізнес- проекту)	

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ				
№ з/п	Опис	Основний виконавець	Співвиконавці	Термін виконання
1				
2.				

Джерела фінансування	Всього, тис грн.	рік	рік	рік
власні кошти				
залучені інвестиційні кошти				
бюджетні кошти				

грантові кошти				
Разом				

Індикатори виконання стратегії

I

Індикатори оцінки виконання Стратегії

Стратегічний напрям	Стратегічні цілі	Індикатори моніторингу
Відтворення місцевої економіки на засадах сталого розвитку	1.1. Прозоре та зрозуміле просторове планування	1. Розроблена та затверджена містобудівна документація: генеральні плани населених пунктів та схема планування території громади 2. Створена база даних вільних земельних ділянок та нерухомого майна
	1.2. Розумне використання аграрного потенціалу	1. Кількість створених нових малих підприємств 2. Відкриття місцевого ринку 3. Рівень зайнятого населення
	1.3. Традиції як основа розвитку історико-етнографічного туризму	1. Кількість туристів 2. Кількість відкритих музеїв 3. Кількість відновлених та відреставрованих пам'яток
Розвиток людського потенціалу	2.1. Інтелегентна та освічена молодь	1. Кількість вступників до ВНЗ; 2. Кількість переможців олімпіад та інтелектуальних конкурсів
	2.2. Здоровий спосіб життя як запорука успіху	1. Рівень зменшення захворюваності серед населення 2. Кількість створених майданчиків для занять спортом
	2.3. Комфортний та безпечний життєвий простір	1. Кількість відремонтованих (побудованих) інженерних мереж, км 2. Кількість відремонтованих шляхів, км
Соціальний діалог	3.1. Доступна та відкрита влада	1. Створення ЦНАП та автоматизованих місць для

		старост 2. Кількість наданих адміністративних послуг на території громади
	3.2. Спільне планування розвитку громади	1. Кількість проектів соціального замовлення 2. Кількість договорів про співробітництво 3. Кількість отриманих грантів

Моніторинг та реалізація Стратегії

Моніторинг Стратегії розвитку Маразліївської громади здійснюватиметься щорічно відповідним підрозділом виконкому за окресленими показниками. Також при розробці програми соціально-економічного розвитку визначатиметься реалізація заходів та проектів, які узгоджуватимуться з наявним бюджетним фінансуванням та залученими коштами.

Розроблені та затверджені місцеві проекти подаватимуться на конкурсний відбір до Державного фонду регіонального розвитку, проектів міжнародної технічної допомоги, інших донорських організацій з метою залучення додаткових фінансових ресурсів.

Додатки

Додаток А

Перелік об'єктів культурної спадщини розташованих на території Маразліївської
об'єднаної територіальної громади

№ п/п	Тип	Назва	Місце розташування	Історичний період		Реєстраційний номер
1	ІСТ ¹	Пам'ятник 37 воїнам-односільчанам, загиблим на фронтах Великої Вітчизняної війни	с.Великомар'янівка,	1941-1945 р.р.	1968 р.	№381 від 27.07.197
2	АРХ ²	Курганна група	с.Великомар'янівка, на північний захід від села	—	1959 р.	№652 від 25.12.1984
3	АРХ	Курган	с.Великомар'янівка, на правому березі р.Алкалія	—	1968 р.	№381 від 27.07.1971
4	АРХ	Курганна група	с.Великомар'янівка, на південь від села, на правому березі р.Алкалія	—	1958 р.	№652 від 25.12.1984
5	АРХ	Поселення доби пізньої бронзи Великомар'янівка II	с.Великомар'янівка, південна окраїна села	II тис. до н.е.	1958 р.	№381 від 27.07.1971
6	ІСТ	Пам'ятник 108 воїнам-односільчанам, загиблим на фронтах Великої Вітчизняної війни	с.Маразліївка, біля школи	1941-1945 р.р.	1967 р.	№381 від 27.07.1971
7	АРХ	Поселення сабатинівське Маразліївка I	с.Маразліївка, 1 км на північний захід від села	II тис. до н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988
8	АРХ	Поселення сабатинівське Маразліївка II	с.Маразліївка, на західній околиці села	II тис. до н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988

9	АРХ	Поселення сабатинівське Маразліївка III	с.Маразліївка, південна окраїна села	II тис. до н.е.	1973 р.	№652 від 25.12.1984
10	АРХ	Стоянка мезолітична Маразліївка	с.Маразліївка, на північній околиці села	8-6 тис. років до н.е.	1955 р.	№381 від 27.07.1971
11	АРХ	Курган	с.Маразліївка, 1,5 км на південь від села	—	1959 р.	№381 від 27.07.1971
12	АРХ	Могильник курганний	с. Маразліївка, на південь від села	—	1959 р.	№625 від 25.12.1984
13	ІСТ	Братська могила 5 активістів, вбитих фашистами 20 грудня 1944 р., та пам'ятний знак на честь 66 воїнів-односільчан, загиблих на фронтах Великої Вітчизняної війни. 1) Братська могила 5 активістів; 2) Пам'ятник 66 воїнам-односільчанам	с.Монаші, біля Палацу культури	1944 р. 1941-1945 р.р.	1967 р.	№381 від 27.07.1971
14	АРХ	Поселення античне Монаші	с.Монаші, 100 м на південь від кладовища села	I-II ст. н.е.	1959 р.	№381 від 27.07.1971
15	АРХ	Поселення двошарове: сабатинівське, черняхівське Алкалія I	с.Монаші, 2 км на північ від села, на правому березі р.Алкалія	II тис. до н.е., III-IV ст. н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988
16	АРХ	Поселення сабатинівське Монаші I	с.Монаші, на південний окраїні села, на схилі лівого берега р.Алкалія	II тис. до н.е.	1957 р.	№241 від 21.06.1988
17	АРХ	Поселення сабатинівське Мошаші II	с.Монаші, 2,2-2,5 на північний захід від села, на правому березі р.Алкалія	II тис. до н.е.	1957 р.	№241 від 21.06.1988

18	АРХ	Поселення черняхівське Монаші III	с.Монаші, на південній околиці села, на лівому березі р.Алкалія	III-IV ст. н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988
19	АРХ	Поселення черняхівське Монаші IV	с.Монаші, 0,2 км на захід від села	III-IV ст. н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988
20	А³	Свято-Різдвяно-Богородична церква	с. Широке, вул. Шкільна, 2	1826 р.		№167 від 17.04.1987
21	ІСТ	Пам'ятник воїнам-односільчанам, загиблим на фронтах Великої Вітчизняної війни	с.Широке,	1941-1945 р.р.	—	№652 від 225.12.1984
22	АРХ	Поселення двошарове: доби пізньої бронзи та перших ст. н.е Широке I	с.Широке, південно-східна околиця села	II тис. До н.е.; I -IV ст. Н.е.	1958 р.	№381 від 27.07.1971
23	АРХ	Поселення черняхівське Широке II	с.Широке, 1,5 км на південь від села, на мисі правого берега р. Алкалія	III-IV ст. Н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988
24	АРХ	Поселення сабатинівське Широке III	с.Широке, на південь від села, на правому березі р. Алкалія	II тис. До н.е.	1973 р.	№241 від 21.06.1988 р.
25	АРХ	Стоянка мезолітична Широке	с.Широке, 3,5 км на південь від південної околиці села	мезоліт	1961 р.	№241 від 21.06.1988
26	АРХ	Курганна група	с.Широке, на південний захід від села, на правому березі р.Алкалія	—	1959 р.	№381 від 27.07.1971
27	АРХ	Курганна група	с.Широке, на захід від села, на правому березі р.Алкалія	—	1959 р.	№381 від 27.07.1971
28	АРХ	Курган	с.Широке, 2,0 км на північ від села	—	1973 р.	№652 від 25.12.1984

ІСТ¹ - історичний об'єкт

АРХ² - археологічний об'єкт

А³ - архітектурний об'єкт